Anul al 58-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL | În România 5 lei. În străinătate 6 lei.
Taxe poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 238 Miercuri 3 Septembrie 1941
10 Pagini

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAŢIUNII" SIBIIU

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ŢARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib.-Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT STELIAN POPESCU

COLONIZAREA IN BASARABIA

Intr'un consiliu de miniştri recent, printre problemele ce au discutat, a fost şi aceea a colonizării în Basarabia.

Guvernul ţine să dea o atenţiune deosebită acestei chestiuni, care înfăţişează un întreit caracter: naţional, economic şi social.

Vitregia soartei a făcut ca, în decursul vremii, elementul românesc din provincia de peste Prut să sufere o sălbatecă prigoană, atât sub regimul ţarist de o sută de ani, cât şi sub vremelnica, dar pustiitoarea stăpânire bolşevică. Dacă metodele de persecuţie, folosite de cele două regimuri au fost diferite, scopul a rămas acelaş: extermi_narea românilor şi înlocuirea lor cu elemente străine, în deosebi cu evrei, ruşi şi ucrainieni.

Sub vechiul regim rusesc, din cauza oprimărilor, acţiunei intense de rusificare şi stării de robie în care era adusă populaţia românească, ţărănimea în massă a fost nevoită să părăsească străvechiul pământ moldovenesc şi să găsească adăpost dincoace peste Prut.

Sub stăpânirea bolşevică nici această salvare n'au mai putut_o avea, în afară de cei cari s'au refugiat în primele zile ale invaziei asiatice. Prinşi acolo, români au fost deportaţi cu zecile de mii în Siberia, iar alţii cari au jucat vreun rol politic sau cultural, au fost împuşcaţi de agenţii comunişti.

In starea aceasta, Basarabia de astăzi, ruinată şi sărăcită de hoardele sovietice, cu populaţia în parte deportată sau nimicită, trebue colonizată cu elemente viguroase româneşti, în locul străinilor cari s'au infiltrat în decursul vremii, sprijiniţi de stăpânirile odioase ce s'au abătut peste această provincie.

Punctul de vedere al guvernului a fost exprimat în câteva rânduri asupra colonizării în Basarabia. Vor fi colonizaţi în primul rând ostaşii luptători de astăzi, cari, cu eroismul şi jertfa sângelui lor, au desrobit pământul românesc. Ţara recunoscătoare faptelor lor de arme îi va aşeza pe glia pentru care au luptat, întărind elementul românesc în această regiune. Pământurile străinilor, cari s'au pripăşit pe aceste meleaguri, vor intra în stăpânirea românilor, reparându-se astfel nedreptatea istorică de până acum.

Colonizarea este în acelaş timp şi o operă civilizatoare în această parte a ţării, prin întărirea românismului sub raport economic, cultural şi social.

Ca să corespundă însă acestor scopuri, acţiunea de colonizare trebue să se desfăşoare după criterii bine studiate, ţinându-se seama de experienţa din trecut în această materie, care n'a dat totdeauna rezultate fericite.

Colonizare nu înseamnă numai o transplantare de populaţie dintr'o regiune într'alta.

Trebue să se ţină seamă de factorul psihologic, de posibilitatea de adaptare a populaţiei dela o regiune la alta. S'a putut constata, cu prilejul colonizării din Dobrogea, că populaţia dela munte nu se poate adapta aşa de uşor în regiunile de şes şi viceversa.

Sub raportul economic, Statul trebue să aibă grijă să asigure inventarul agricol coloniştilor, ca să-şi poată lucra pământul în bune condiţiuni, să acorde credite eftine pentru refacerea stocului de vite şi înjghebarea unei economii ţărăneşti, de pe urma căreia ţara nu va avea decât de câştigat.

In aceste condiţiuni colonizarea devine o mare operă naţională de înălţare şi de întărire a ţării în faţa duşmanilor din afară.

OPERAŢIILE DE PE FRONTUL ORIENTAL

In sectoarele de nord şi central.-Pierderile marinei de război sovietice

de R. SEIŞEANU

Pe frontul de nord, atât în sectorul istmului Careliei şi pe ambele maluri ale lacului Ladoga, cât şi în regiunea sud de Petersburg (Leningrad) şi în zona maritimă a golfului finlandic, operaţiile militare, navale şi aeriene se desvoltă în condiţiuni favorabile forţelor aliate germano-finlandeze.

După cucerirea oraşului-port Viipuri (Viborg), trupele finlandeze, de sub comanda mareşalului Mannerheim, au continuat înaintarea în sectorul central al istmului Careliei şi pe ambele maluri ale lacului Ladoga. Ele au accentuat presiunea asupra celor sovietice, care au fost silite să cedeze terenul, mai cu seamă în centrul frontului, în direcţia Petersburg.

La nord-est de lacul Ladoga, finlandezii au depăşit în câteva puncte frontiera din 1940; iar spre vest, între acest lac şi coasta golfului finlandic, ei au recâştigat întreg teritoriul cedat U. R. S. S. după războiul trecut. Nu numai că forţele sovietice din acest sector fortificat au pierdut baza importantă dela Viipuri (Viborg), dar prin retragerea lor au creat o situaţie şi mai grea celor care apără zona Petersburg-Kronstadt spre sud, împotriva manevrei de încercuire germană.

In cursul luptelor din sectorul Reval (Estonia), care s'au terminat în ziua de 28 August, germanii au capturat 11.432 prizonieri, 293 tunuri, 91 tancuri, două trenuri blindate şi diferite alte materiale de război.

Tot în Estonia, trupele germane, în colaborare cu marina de război au ocupat oraşul-port Haapsalu (Hapsal), de pe coasta mării Baltice, situat în faţa insulelor Vormisi şi Dagoe.

In golful finlandic şi în apele Balticei, maşina de război şi de transport sovietică a suferit în ultimele zile perderi mari, — multe vase, angajându-se în zona barajelor de mine, au fost distruse prin explozia minelor germane.

Comunicatul cartierului general german anunţă că, în cursul zilei de eri, alte 60 de unităţi navale sovietice au fost văzute în flăcări în zona barajelor de mine din golful Finlandic.

Dela începutul ostilităţilor contra U. R. S. S., marina de război germană a stabilit puternice baraje de mine în marea Baltică orientală, între golful Botnic, insulele Aaland şi strâmtorile dela est, ca şi în apele golfului finlandic. Marina de război a U. R. S. S. a dat şi ea o importanţă deosebită războiului minelor în Baltica. Ea a construit între anii 1933—1936, 13 torpiloare speciale, dispunând fiecare de 40 mine pe bord. Totuşi, pierderile ce le-a suferit marina de război şi cea comercială sovietică, din cauza barajelor de mine şi a atacurilor avioanelor germane, sunt atât de grave, încât ele nu mai pot să asigure aprovizionarea trupelor din sectorul Petersburg-Kronstadt.

Nici canalul maritim, numit Stalin, ce stabileşte comunicaţia între marea Baltică şi coasta Murmanului (Oceanul Inghetat), unde e portul Murmansk, liber de gheţuri în tot cursul anului, nu mai poate fi folosit de vasele de război sovietice de tonaj mijlociu, de oarece a devenit impropriu navigaţiunii în unele puncte, în urma distrugerilor făcute de aviaţia de bombardament germană. Două operaţiuni principale germano-finlandeze sunt în curs pe frontul de nord: una, în sectorul Murman — est Salla, cu scopul de a izola trupele sovietice din peninsula Kola şi de a interzice U. R. S. S. eşirea la portul Murmansk şi a doua, în sectorul Petersburg-Kronstadt, cu scopul de a încercui şi distruge trupele sovietice, însărcinate cu apărarea lui şi de a interzice eşirea U. R. S. S. la marea Baltică.

In sectorul central al frontului, grupul de armate roşii, comandate de mareşalul Timoscenko, desfăşoară de câteva zile acţiuni ofensive în diferite sectoare, dar fără nici un succes.

In cursul zilei de 31 August, în acest sector, trupele sovietice în colaborare cu formaţiuni blindate, au atacat forţele germane. După lupte violente atacul sovietic s'a prăbuşit.

La nord de Kiew, pe fluviul Nipru, germanii au scufundat o flotilă de război sovietică formată din 26 de monitoare şi canoniere. Pe frontul de sud-est din Ucraina operaţiuni sunt în curs.

SUVERANUL PE FRONT

M. S. Regele şi Mareşalul Antonescu, la un comandament de pe frontul transnistrian. (P. P.)

DOI ANI DE RĂZBOI

S'au împlinit doi ani, de când războiul devenise inevitabil prin intransigenţa Poloniei faţă de cererile Germaniei, — intransigenţă întemeiată pe alianţa cu Franţa şi pe asigurările de asistenţă ale Marei Britanii. Diplomaţia nu reuşise să aducă acordul, deşi din voluminoasele şi diferitele cărţi publicate de ministerele de externe ale ţărilor astăzi beligerante rezulta că activitatea ei se desfăşurase în mod intens. Germania neobţinând satisfacerea cererilor ei s'a considerat îndreptăţită să le cucerească cu forţa, pe care era conştientă că o posedă, dar pe care Polonia şi aliatele ei occidentale n'au apreciat-o la adevărata ei valoare.

Şi astfel, la 1 Septembrie 1939, frontiera Poloniei a fost trecută de trupele germane. Războiul, care cu un an mai înainte a putut fi evitat prin înţelegerea dela Berchtesgaden, de data aceasta n'a mai putut fi înlăturat. Slabele speranţe renăscute în toamna anului 1938 s'au stins, un an mai târziu, definitiv.

Este încă în memoria tuturor acţiunea rapidă a armatelor germane în Polonia. Rezistenţa trupelor poloneze a fost atât de slabă încât înfrângerea a fost evidentă din primele zile. O nouă tactică militară, o zdrobitoare superioritate aviatică, o concepţie de ansamblu în luptă şi o superioritate incontestabilă de comandament au asigurat, din primul moment, victoria germană. Şi tragedia retragerii în dezordine a trupelor poloneze n'a întârziat, însoţită de un dramatic exod al populaţiei civile.

Polonia, în mai puţin de trei săptămâni, încetase de a mai exista ca stat independent şi o nouă împărţire a ei s'a adăugat la paginile unei istorii în cursul căreia poporul polonez a mai avut de înregistrat asemenea consecinţe ale greşelilor conducătorilor lui politici.

Dar înfrângerea Poloniei n'a fost decât primul capitol al războiului. Franţa şi Marea Britanie, imediat după începerea ostilităţilor la frontiera poloneză, au declarat război Germaniei ca o manifestare de sprijin acordat Poloniei. Sprijinul a rămas însă teoretic, fiindcă înainte ca el să se fi putut produce sub o formă oarecare, trupele germane erau stăpâne pe teritoriul polonez.

S'a putut crede la un moment dat că acest rapid rezultat, care punea în lumină considerabilele forţe ale Reichului, ar fi putut fi folosite ca un prilej pentru încetarea ostilităţilor printr'o înţelegere internaţională. Prin cunoscuta cuvântare dela 6 Octombrie 1939, Fuehrerul arătase totuşi că Germania, deşi victorioasă, era dispusă pentru o asemenea înţelegere. In Occident însă, opinia conducătorilor era alta. Războiul trebuia continuat.

A urmat totuşi un timp destul de lung de o relativă linişte militară. Aceasta a lăsat câmp liber activităţii diplomatice care s'a desfăşurat într'un timp din ce în ce mai concentrat, în deosebi în regiunea ţărilor nordice şi în aceea a sud-estului european. De altfel, una din caracteristicele războiului actual este şi paralelismul acţiunii diplomatice cu aceea militară. Frontul diplomatic a fost mereu în acţiune, aceasta uneori precedând sau pregătind o acţiune militară, alteori înregistrând rezultatele şi trăgând consecinţele pentru cele ce aveau să urmeze. Din ansamblul acestei acţiuni diplomatice, evenimentul care s'a desprins ca determinant în ce priveşte eventualitatea extinderii războiului dincolo de limitele europene

Continuare in pag. 2-a

Generali germani decoraţi cu „Mihai Viteazul"

Monitorul oficial de eri publică următorul decret regal:

ART. 1. — Conferim Ordinul Militar „Mihai Viteazul", clasa III-a, următorilor ofiţeri generali din armata germană, după cum urmează:

Generalului de armată inspector Eugen Ritter von Schobert.

„Pentru destoinicia şi bravura personală cu care a condus în mod strălucit operaţiunile unei armate, compusă din unităţi germane şi române, sdrobind rezistenţa duşmanului şi contribuind astfel la liberarea pământului românesc al Bucovinei de nord şi a Basarabiei".

Generalului de corp de armată Erik Hansen.

„Pentru modul strălucit cum a condus operaţiunile unui corp de armată german, care în colaborare cu forţele române a cucerit Chişinăul, cetatea românismului din Basarabia, precum şi pentru bravura de care a dat personal dovadă pe câmpul de bătălie".

Generalul Dentz va fi eliberat

Vichy, 1 Septembrie (Rador).- Corespondentul agenţiei „DNB" transmite:

Se anunţă oficial că generalul Dentz, fostul înalt comisar francez în Siria, precum şi generalul Jannequin şi ceilalţi ofiţeri francezi prizonieri ai englezilor la Ierusalim, vor fi eliberaţi în ziua de 3 Septembrie şi vor putea să se reintoarcă în Franţa.

Se face totuşi o excepţie în defavoarea a doi generali francezi, reţinuţi pentrucă doi ofiţeri englezi în captivitate franceză nu au sosit încă în Siria.

Extrădarea acestora a fost întârziată din cauza unei maladii pe care au contractat-o pe drum şi care nu le permite să fie transportaţi.

INTERESELE ŞI SECURITATEA JAPONIEI PRIMEJDUITE

Declaraţiile colonelului Mabuchi

Tokio, 1 Septembrie (Rador). — Corespondentul agenţiei „D. N. B." transmite:

Intr'un discurs rostit cu prilejul aniversării a 18 ani dela marele cutremur de pământ, şeful departamentului presei dela marele cartier general imperial, colonelul Mabuchi, a declarat între altele:

Japonia este acum obligată să forţeze încercuirea alianţei care sprijină regimul dela Ciungking în lupta lui contra Japoniei.

Aceasta ar însemna, în practică, intrarea într'un lung război împotriva Angliei şi a Statelor Unite.

Incercuirea este pentru Japonia o primejdie care compromite interesele sale vitale şi securitatea sa.

Dar Japonia nu va aştepta moartea cu braţele încrucişate.

Creiarea unui mare spaţiu vital în Asia este pentru Japonia o problemă de viaţă şi de moarte.

In acelaşi timp cu politica lor de încercuire în sud, Anglia şi Statele Unite au început şi un război economic împotriva Japoniei. Cu cât Japonia va rămâne mai pasivă, cu atât situaţia sa va deveni mai primejdioasă.

In cazul că nu va avea loc un nou război, Japonia va trebui să trăiască din rezervele sale şi va deveni o ţară sărăcită.

America şi Anglia încearcă prin bluffuri şi ademeniri să evite un război cu Japonia, pe care în acelaşi timp o încercuesc şi îşi întăresc presiunea lor economică.

Japonia a dus negocieri diplomatice, cu o extremă răbdare, pentru a fi evitată criza. Asemenea eforturi pacifice vor fi desfăşurate şi în viitor.

Totuşi eforturile de pace sunt limitate de necesitatea absolută pentru Japonia de a creia spaţiul vital al Asiei Mari, precum şi de consideraţii de ordin strategic.

Revolte în Africa Centrală franceză ocupată de gaullişti

Tanger, 1 Sept. (Rador). — Corespondentul agenţiei „DNB" află din Dakar că mai multe revolte au izbucnit în Africa Centrală franceză ocupată de gaullişti.

Ţara întreagă este revoltată contra evreilor emigraţi din Franţa, care au invadat în massă în Africa Centrală, unde ocupă toate posturile importante.

CA SĂ PUTEM INTEMEIA ROMÂNIA PÂNĂ LA MARGINILE PĂMÂNTULUI ROMÂNESC SUBSCRIEŢI LA IMPRUMUTUL REINTREGIRII

Accident de avion lângă Marsilia

13 morţi şi trei grav răniţi

Marsilia, 1 Septembrie (Rador). — Luni după amiază, s'a produs un accident de avion lângă Marsilia, soldat cu 13 morţi şi 3 răniţi grav.

Avionul de transport a decolat normal, însă puţin timp după aceea unul din motoare s'a oprit. Pilotul a vrut să redreseze aparatul, care însă s'a prăbuşit în balta Bolomon.

Cu această ocazie şi-a găsit moartea directorul Courret, care este membru al comisiei de armistiţiu franco-italiene.

DUCELE LA MARELE CARTIER AL FUEHRERULUI

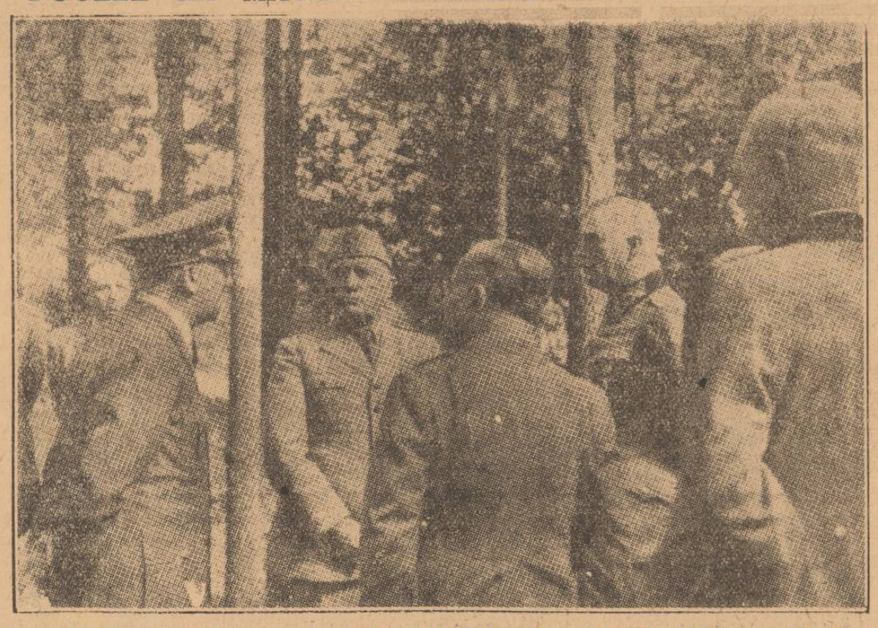

Dela stânga la dreapta: Fuehrerul; Ducele; generalul Cavallero, şeful marelui stat major italian; feldmareşalul Keitel; generalul von Rintelen, ataşatul militar al Germaniei la Roma.

PIERDERILE AVIAŢIEI ENGLEZE

Amsterdam, 1 Sept. (Rador).— Corespondentul agenţiei „DNB" transmite:

Comentatorul dela radio Londra, d. Oliver Stewart, a admis într'o emisiune, pierderile de avioane britanice.

El a declarat că pierderile britanice în avioane de vânătoare sunt mai ridicate decât pierderile germane şi uneori aproape tot atât de mari ca şi pierderile în avioane de bombardament, care ar fi de două sau trei ori mai mari decât pierderile germane.

Englezii ar fi pierdut, de exemplu, într'o singură zi, 14 avioane de vânătoare, în timp ce germanii au pierdut numai unul.

Pierderile engleze s'ar mări şi mai mult atingând poate chiar cifre foarte ridicate.

❖

Amsterdam, 1 Septembrie (Rador). — Corespondentul agenţiei „D. N. B." transmite următoarele:

Postul de T. F. F. Londra recunoaşte că 7 avioane de bombardament şi un avion de vânătoare britanice nu s'au reîntors din acţiunile lor efectuate deasupra coastei franceze.

IN PAGINA 7:
NOUL PROGRAM DE LUCRĂRI PUBLICE,
EXPUS DE D. INGINER C. BUŞILĂ
MINISTRUL COMUNICAŢIILOR

JURNAL DE RĂZBOI

La asaltul Odesei.!

Românii câştigă terenul pas cu pas.-Artileria noastră face minuni.- La manifeste ipocrite, ostaşii răspund cu gloanţe şi atac la baionetă

„Taranghi", deşi e automobil de calea Victoriei, se strecoară foarte elegant prin colbul şi gropile şoselelor din Ucraina, astfel că ne pomenim repede dela Bug tocmai în preajma Odesei, la 30 de kilometri de modernul port maritim al împărătesei Ecaterina.

De două zile, tunuri româneşti de toate calibrele bubue mereu.

Din locul unde am stopat noaptea vremelnic, se văd sclipind peste dealuri, ca nişte rulante faruri de port, luminile scurte ale exploziilor de tragere.

Cum se face ziuă, ne continuăm calea spre primele linii, traversând dealul Doncevei.

In lanurile de floarea soarelui şi de grâne se înşiră, una lângă alta, măştile individuale ale luptătorilor.

Aici s'au dat, de-abia două zile mai înainte, lupte mari şi crâncene, în urma cărora românii au fost siliţi să cucerească terenul pas cu pas, la baionetă.

Bolşevicii nu părăsesc poziţiile decât în ultimă instanţă.

Ostaşii români i-au scos, totuşi, pentru că se îndârjiseră...

Urmele cruntelor lupte purtate se văd pretutindeni: material, armament şi muniţii bolşevice părăsite în graba retragerii; trupuri rigide răsturnate peste moşuroaie, cu faţa umflată şi neagră ca păcura; obiecte personale şi fleacuri de buzunar, răvăşite în jurul morţilor uitaţi; scrisori primite şi cărţi poştale albe, din ţară, pe locurile unde pământul a fost aprig scormonit în dârzenia luptei...

Va fi căzut fiecare ostaş ca un brav, cu gândul la ai lui, departe!

Iar vântul de stepă aduce din toate părţile un miros greu, pătrunzător, de leş în putrezire, care îţi rămâne multă vreme în nări, obsedant...

Atmosfera aceasta nu impresionează însă pe aceia hotăriţi să continue lupta: coloane de ostaşi şi convoiuri de căruţe cu muniţii mărşăluesc spre front pe drumeagul care duce, alături de linia de cale ferată, direct în vale, la Odesa.

Străbătând cu „Taranghi" aceste ţinuturi, — ţinut interzis de regimul bolşevic oricărui ochi străin atâţia ani! — aş vrea să mă socotesc măcar câteva clipe rătăcit într'o călătorie de plăcere, dar prin faţa noastră se perindă mereu case în ruină sau încă fumegând şi gări cu liniile de fier răsucite de bombardament şi cu zidurile făcute zob.

E război — războiul... cu toate cruzimile lui...

Şi, de când mergem, am ajuns numai la o poştă de liziera Odesei, aproape de primele linii.

Căruţa unui ostaş român, la două sute de metri înaintea noastră, vrând să ocolească un camion, cârmi spre marginea drumului, prin drum mai puţin umblat, dar sări deodată în aer.

De-abia putem observa scena: caii, ca prin minunte, rămân în-

Continuare in pag. 2-a

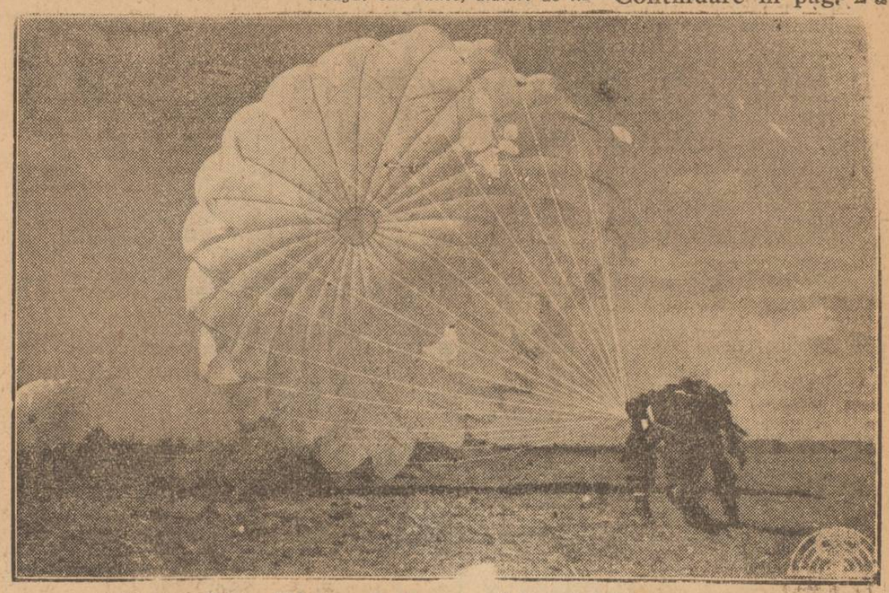

Paraşutistul român în momentul aterizării (P. P.)